

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Lib. XX. Phoenix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A debatur, inde altero sapphirei coloris toto margine complectebatur. E pectore autem Aquila, aureus extabat umbilicus. Seniores vero purpuream gestabant Aquilam in parma cærulea: duoque erant pro margine circuli, ruber interior, exterior luteus.

QUARTODECIMANI. CAP. XXXI.

Cærulei coloris aliquanto diluti Aquilam gestabant Quartodecimani, qui sub Magistro militum per Thracas militabant. Ea vero ales in alba parma infidebat orbi cæruleo desioris luti, intra quem circulus ruber erat, à cuius medio aureus extabat umbilicus. Verum hæc fatis fuerit attigisse, ne opusculum universonum insignibus & gestaminibus faciamus. Hæc atque alia pleraque huiusmodi scriptores rerum memoria prodiderunt, quæ si profequi velim, nullus unquam futurus sit modus: quare manum de tabula, sitque jam super Aquila fatis superque declamatum.

B JOANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM

LIBER XX.

DE IIS QUÆ PER PHOENICEM, PELECANUM, ET QUASDAM ALIAS AVES
SIGNIFICANTUR

Ex sacris Ægyptiorum Literis.

C AD CLARISSIMUM ACTIUM
SYNCERUM.

Ibi vero SYNCERE ACTI cariss. Phœnicem & Pelecanum, qui que in ipsam historia seriem quibusdam veluti laqueis decenti sese invicem implicuerunt, sociatis, in hunc locum aptissime convenerunt, Noctuam, Cornicem & Passerem, dedicare consilium fuit: Ac Phœnicem quidem ea de causa, quod veluti ille admirabili quadam insignis pulchritudine, visu mirissimus, post longissima temporis intervalla conspicitur: ita Latina lingue nitor, & eloquentia cultus, ornatuq; per tria ferme Phœnicis secula desidentis, ætate demum nostri, beneficio, operis, & labore plurimum tuo suscitati, spectandos sese theatris iam omnibus exhibuere. Pelecanum ob eam, qua præcipue commendaris, in amicos omnes charitatem atque beneficentiam, ut nemo unus hodie magis amico amicus, quam Syncerus Actius esse prædicetur. Noctuam, que tuarum indicium sit lucubrationum, quas Minerva haud quam invita, elegantissimas elaborasti, Cornicem ob diuturnitatem, qua scriptis debetur tuis, non modo uno plus sæculo sed perpetuo summa omnium commendatione victuris. Passerem ob orationis tue Veneres cupidinesque, qua nihil suavius neque jucundius excogitari potest. Sedenim que multa atq; præclara de ingenio tui sublimitate dici possent, ea consulto prætereo, quia tu longe majores quam mea, te capere possit commendatio: qui enim Soli lumen afferre, nisi fatuus quisquam agere dicitur? Igitur cum tuo ipse sis splendore clarus, principatum hinc in licentura candore tuum, sic se præsidio tuentem missum faciemus, quodq; nostrum est institutum, ad animalium que interpretanda suscepimus, significationes converteremur, que quidem quales & cujusmodi sint, quamvis tu eas tum ex Græcis Latinisq; scriptoribus non ignoras tum ex admirabili illa venerabilis antiquitatis tabula ænea, quam simul apud Bembum inspeximus, potes edoceri, que omnem Ægyptiorum historiam antiquiorem, argento atque auro delineatam essentat: Quid tamen & nos super his comperimus, ex ipso Phœnice indicare incipimus.

Gg 3

IN-

INSTAURATIO. CAP. I.

*D. Hieron.
ad Praesidi-
um, Indiam
habitare,
ait. Plin. l.
o, cap. 2.
Ortus Phœ-
nicis.*

Egyptii sane Sacerdotes, cum longa quid an-
norum ferie intermissum, & jam antiquatum
esset: quippe ludi, sacra, ceremonia, supplicati-
ones, mores ritusve aliqui, triumphorum splen-
dore, vel quid hujusmodi, evenissetque post-
modum, ut eadem instaurari contigisset. Phœnicem in hu-
jus rei significatum sculperunt. Unicum enim
plerique omnes authores tradunt Orientales habitare so-
litudines, ab omni hominum commercio visaque separa-
tum. Nomen illi Plinius inditum ait à Phœnice arbore,
quæ palma Romanis est, ob id, quod ex Syagrorum genere
una, quæ in Chora est intermoritur, ac ex seipsa renasci-
tur. Phœnix quoque; noster ubi moriendi tempus ipsemet ad-
ventare præsentit, post annos, quos vivere perhibetur, circiter quingentos, in Ægyptum fertur, ubi
ad humum demissus (ita enim Ægyptii rem memoriæ prodiderunt) rostro semetipsum vellicat, acce-
ptoque; ex eo vellicatu vulnere, cruorem emittit, ex quo primum ceu vermiculus nascitur, mox pulvis
fit alter, forma priori similis: qui quamprimū pennas indeptus est, confert se una cum patre in Heli-
opolin, quæ in Ægypto est, ubi primum Phœnicem ortum ait Athenæus, quo simulac venerit, oriente
mox Sole moritur, novo pullo in regna sua transmigrante. Unde minimè mirum est, duos aliquando
Phœnices simul vivos proditum ab historiis. Alii scribunt defunctum parentem à Phœnice pullo in
andem Soli dicatam urbem gestari Smyrneæ sphaera reconditum, quod non inficiatur Adamantius
sedenim cujus textoris manu obrotunda illa cistula contexitur, maxime velim edoceri. Ovidius hoc
prius dixerat 15. Metamorph. unam esse alitem, quæ sese ipsa reparat atque; refeminet: nam ubi vita hæc
secula complevit, structo in palmæ alicujus vertice, ex casia, nardo, cinnamomo & myrrha, nido se
superimponit, finitque; in odoribus ævum, inde Phœnicem alterum renasci de patris corpore: qui cum
satis virum per ætatem indeptus fuerit, ut oneri ferundo sufficiat, nidum è ramis avellat, suaque; ite-
nabula & sepulchrum patris in Heliopolin deferat, atque; ut ipse dicit, reponat ante ipsius Solis fores:
res quippe ingeniosissimo quovis Poëta digna. Horus nihil amplius ait, quam ab Ægyptiis sacerdoti-
bus alterum defunctum, illū summo cultu suscipi, cui mystæ iusta ea rite redderent, quæcunque; in rei
quis aliis sacris animalibus facere mos erat. Quæ vero de nido ejus Manilius senator togatorum, ut
ajunt diligentissimus, tradidit, quæque; inde novis adjectis ad fabulam commentis. posterius licentia
ampliarunt, cum maximis ille nobilis doctrinis, doctore, quod asserit Plinius, nullo fuerit, hi vero mi-
lo veterū authorum testimonio fabulentur, quæ sit adhibenda fides, aliorum fuerit judicium. Ovidius
aliquis Lactantium, summum, non inficior, virum: sed is, ut etiam Ovidius poema scribit, non Heli-
opolin. Ego sane super Phœnice atque; Pelecano, de quo paulo post, superque; nonnullis aliis, majorem hæc
adhibeo fidem, qui eadem in regione, locisque; ubi animalia hæc reperiuntur, & geniti & educati sunt,
ac ea perinde conspiciere aliquando potuerunt, quam iis, qui auditu tantum eorū naturas exceperunt.

Lib. 10. c. 2.

*Tertullian.
super Phœ-
nicem, lib. De
resur. Car-
nis.*

Quamvis vero de moriendi modo, deque; funerandi ratione super Phœnice scriptores universi abe-
ant, in eam tamen omnes concordiam deveniunt, atque; consensum, ut Phœnicem novum ex præmo-
tui corpore fieri nequaquam inficiantur, esseque hoc plenissimum, atque; firmissimum futuræ resurre-
ctionis specimen, Tertullianus asleverat: quippe qui de Phœnice loquens ait: *Ille semetipsum liber-
ter funerans renovat, natali sine decedens, atque; succedens iterum Phœnix: ubi jam nemo, iterum ipse qui
non jam alius idem. Quid expressius in hanc scilicet resurrectionis causam? aut cui alii rei tale documentum
velut Phœnix: id est, de morte, de funere, uti credas de ignibus quoque; substantiam corpori exigi possit.*
Prosequitur mox rationes suas: *Multis Passeribus ante stare nos Dominus pronuntiavit: si non & Phœnix
bus, nihil magnum. Inde subjicit Ironiam: Sed homines semel interibunt, avibus Arabia de resurrectione
sua.*

A securis. Ita ille passim acerrimus Christiani nominis propugnatur, labentem hanc aciem restituere contendit, cui veluti sacra innixus anchoræ, uxorem quoque una ovis commemoratione, ad vidu-
*De vidu-
ate.*
 alis pudicitia observationem adhortatur. Probe enim uxor, inquit, quæ maritum in pace premisit, pro
 anima ejus orat, & refrigerium interim postulat ei: & in prima resurrectione consortium, offertq, annuis
 diebus, dormitionis ejus, & quæ plurima omnium lectione digna prosequitur.

ABSENTIA DIUTURNA. CAP. II.

Utumque autem de morte Phœnicis traditum sit, Ægyptii sacerdotes tam diuturnæ migratio-
 nis ergo, eum qui peregre profectus diutissime domo procul abfuisset, per hanc alitem significa-
 bant: proter vivacitatem autem, animam hic diuturno tempore versatam. Nam animi patriam non
 esse corpus, sed nos hic, quamdiu vivimus, peregrinari, non Ægyptii tantum, sed Græcorum, Lati-
 norumque authores præstantissimi, nostraque in primis pietas, passim admonere.

SOL. CAP. III.

Cum vero Phœnix unicus omnino esse perhibetur, &
 pulcritudine volatiliū genus omne longo post se re-
 linquat intervallo, quippe qui sit aureo circa colla fulgore
 rubicundus, cætero corpore purpureo, caruleam caudam
 roseis pennis distinguentibus, cristis faciem caputque plu-
 meo apice, ut Plinius diceret, honestatus, simulacrum Solis
 ab Ægyptiis ferebatur, cui: quod solus sit, à raritate nomen:
 quo quidem nihil admirabile magis intuemur, dum lumen
 ille suum longe lateque per ima etiam penetralia exiguo
 quovis aditu, veluti suprema quadam inundatione diffun-
 dit, eaque de causa πῶλος cognominabatur, id enim est a-
 pud Philippum Ægyptii vocabuli significatum, voce Græca
 nica inductum, à multarum scilicet dotum opulentia, magnitudineve: quia omnia sibi collata latif-
 sime superat, & excellit.

Phœnix So-
lem denotat

Plin. ibid.
 Solis ety-
 mon à Μα-
 crabio.
 lib. 1. c. 20.

PRÆSTARE. CAP. IV.

Ægyptii denique cum Sole magis quam reliqui homines gaudeant, ejusque beneficio perfruan-
 tur quo maxime fervet tempore, provinciis reliquis quantumlibet remotis, & in Septentrio-
 nem declinantibus gravis, Ægyptiis solis est commodus: Nilo tunc scilicet exundante. Cum vero
 per Phœnicem Solem intelligerent, per eundem exundationem identidem significabant. Neque tam-
 en simplex erat apud eos exundationis vocabulum, sed id PRÆSTARE ET EXCELLERE etiam indica-
 bat, atq; uti cujusquam esset in aliqua vel ingenii, vel corporis, vel opum dote claritas, ita eum exun-
 dare dicebant. Nos quoq; rarissimos doctrina virtuteq; viros, qui longe reliquos antecellunt, Phœ-
 nices appellare consuevimus. Opposito vero modo, Multitudo, pro vilitate ponitur: ut Unus è multis,
 apud Plin. in Epistolis, ex vulgaribus quippe & ignobilibus hominibus. Et apud Cicer. Multi saepe
 eodem sensu. In sacris literis Psal. 71. Quasi prodigium factus sum multis, hoc est, imprudentibus, in-
 sapientibus & ignobilibus.

DE PELECANO. CAP. V.

Ex eadem solitudine Pelecanus occurrit, quem Latini Plateam, ut putat Gaza, vocavere. Nam
 sunt qui Plateam eam apud Plinium vocandam existiment, voce hac ex Ciceronis de Natura
 Deorum, lib. 1. desumpta, Idem nomen apud Hebræos Quat, à nonnullis Pelecas, ab aliis Onocrotalus
 interpretatur Pelecanum sane avem parvam esse, quæ solitudine delectetur, Eucherius scribit. Esse
 tamen aliud Pelecanorum genus in Nilo, non inficiatur, passimque in stagnis & lacustribus locis ha-
 bitare, pene Cygnis simile, nisi quod paulo majores sunt. Atque hi forsan Onocrotali, quos Veneti
 syllabis aliquot ademptis, Crotos vocant. Devorant hi conchas avidissime, multitudinemq; laxo
 admodum ingestam gutturi evomunt, atque ita mox quod aptum cibo quasi coctum absument,
 crustras negligunt. Deque genere hoc dubio procul quæ dicturi sumus hieroglyphica desumuntur.

INSI.

Quod eodem
 mergens in
 aquam vo-
 ditum edat
 ὄν κρο
 κρο
 λισμός,
 asinus &
 rudium.

*Pelecani in
nidificando
consuetudo.*

INSipientem hominem, quippe qui nullam rerum rationem examinet, per Pelecani hieroglyphicum significari tradunt Ægyptii, propterea quod avis ea cum possit in editioribus locis nidificare, veluti prudentiora faciunt volatilia, quæ ita se à multorum injuria subducunt, ea, satis cum imprudentia, spaciosas areas perquirat, in quibus terra defossa ova ibi edita deponat: quod simulac animadversum est à pastoribus, vel ab iis, qui id genus alites aucupantur, ubi primum pulli exclusi sunt, eo properant, & vel aridis Boum excrementis, vel alio quopiam fomite locum sepiunt, mox ignem injiciunt: (*ἔμβλαστον* enim in manuscriptis codicibus, non *ἔμβλαστον*.) Pelecanus autem quamprimum conspexit fumum, ocyus avolat, & longe majore imprudentia quam nidificaverat, ignem alarum quassatione quatit extingueri: ceterum, ignis ventilatione agitato, vehementius incenditur, perfestat illa nihilosecius flammis alis verberare, rata se opem ita filiis allaturam: sed enim contra accidit, quam sperarat: quia pennis omnibus ita exustis, evolandi facultate privatur, atque ita minimo negotio capitur. Animadvertite vero in antiquis Hori codicibus esse, *ὁ Πηλεκανὸς ἄλλοτε τὰ ἄλλα τῶν ἁγίων*, non ut in vulgatis, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Hinc Ægyptii reliqui, qui sacris initiati non erant, alite hac nulla religione vescebantur, pietatem autem in filios hujusmodi, vitio dabant insipientiæ. Dicebant enim Pelecanum non consulto, uti Vulpanferes faciunt, ad id certamen ferri, sed per imprudentiam, & mentis alienationem quandam (*ἀνοίας* enim, non *ἔνοχίας* in manuscriptis Hori codicibus habetur) quare tanquam avem inauspicato genitam ac male feriatam contemnebant, nullo eam honore prosequentes. Hebræi nomen id hujus alitis quo de superius mentio facta est, punctis iis præsignant, quæ profanam eam, & à mensis rejectam indicant. Sane Levitico Pelecanum, quem Septuaginta Interpretes cum Ibide, Porphyrione, Cygno, Herodio, & Charadrio nominant, ideo cum his omnibus profanum decrevere: quod longiguttures sunt, si novum licet proferre vocabulum: quæ autem alites sunt hujusmodi, cibum non ex aëre, aut ex arboribus aucupantur, sed vel à terra, vel ex arborum huminibusve aut flagnis, ut Ibis Serpentes venatur, Porphyrio Vermes, Pelecanus & Cygnus Piceas ex earum figura hominem scilicet intelligentes, qui cibo posthabito cœlesti, terreno pacatur, aut marino, hoc est, mentem ad interiora dejiciat, divinoque neglecto cultu, humana quæque, atque ea à fordida & parum utilia perquirat. Sordidi enim Vermes, fordida reptilia. Pisces vero parum confidunt ad nutrimentum: de quibus loco suo disputabimus.

PIETAS ET AMOR IN FILIOS.

CAP. VII.

Sacerdotes tamen Ægyptii alitem hanc cum primis sacram venerabantur, eique parcendum estimabant, & honoris causa nullo pacto ut mensis inferretur, æquum arbitrabantur: cum factum id, quod pro filiorum salute neci se tam atroci dederet, non imperitiæ stuporive, aut imprudentiæ imputarent, sed incomparabili paterni affectus charitati, supremæque miserationi, qua erga filios os maxime omnium afficiatur. Fallere enim venatores, eosque transversos seducere, non sine sua fugæ, quod Vulpanfer agit, parvi omnino momenti est. Femora etiam, quod Vultur facere petitur, vellicare, ut excusso sanguine filii pacantur aliquamdiu, non magni admodum est cruciatus. Sedenim, in adeo penetrabiles furentis ignis ardores injicere se, eaque perseverantia tam cruciabili tormento torreri, supra quam excogitari possit admirandum. Quodnam enim animal tam fatuum, tam stupefacto sensu inveniemus, quod ad unius prunæ tactum non è vestigio resillat? quod adeo robustum atque impavidum, ut accensam non expavefcet flammam? Animosi atque imperterriti ante omnia animantia Leones, illi tamen tam feroces, tam indomiti, tanto animi corporisque vigore praediti, confertantur statim ad unius præteritæ faculæ conspectum, præque timore propemodum exanimantur.

*Pelecanus
commenda-
tur à pietate
in suos.*

A mascunt. Videt Pelecanus ignem, cuius non ignorat vehementiam, audacter accedit, ardorem in membra singula intolerabili cruciati penetrantem sentit, neq; loco dimovetur: exurit pene tota, neque tantillum quidem conseruatur: patientissimaque constantia vigens, saluti filiorum intenta potius, quam suæ mortis genere omnium atrocissimo conficitur, tanta in ea charitas, tantus amor, tanta vis pietatis elucescit: & quispiam audebit eam stuporis infimulare, & male feriatam avem appellare? Subit ad hanc sententiam Arsinoes recordatio, quæ à Ptolemæo fratre insidiis & fraude decepta, cum percussores in duos filios impuberes immisos à fratre conspiciat eslet, complexa eos ad se fugientes, ea parte qua vulnera filiis intendebantur, diu corpus suum cædendum opposuit, multaq; ita vulneribus saucia, eorum tamen saluti consulere non potuit: illi enim in matris gremio inter oscula ipsa truculentissime trucidati sunt. Quod si Pelecanum simili casu sese morti obicientem, insipientem appellaverimus, longe quidem insipientiorem Arsinoe dicemus, quæ ita pro filiis trucidari pateretur: cum præsertim ipsa non ad mortem, non ad vincula, sed ad nuptias & regni successionem à Ptolemæo deposceretur. Sed tantum abest ut vel Arsinoe vel Pelecanus sint imprudentie **B** damnandi, ut omnium consensu merita, hoc est, ingenti laude, ob incomparabilem, quam omnes admirentur, charitatem minime fraudandi esse iudicentur.

MISERATIO. CAP. VIII.

SEd enim nostri quoque cum Ægyptiis sacerdotibus in hoc pingendi genere consentientes. Pelecanum pro miseratione ponunt, Assertoris nostri hieroglyphicum in summa cruce statuunt, qui nos sospitaturus, atrocissima torqueri morte voluerit. Agnoscit & Eucherius Pelecanum pro Christi symbolo, quamvis Hieronymus tradit eam avem pullos suos rostro percussu interficere, pœnitentem mox factum, nido in ipso per triduum lugere, postremo seipsam graviter vulnerare, & sanguinem suum super filios effundere, quo illi perfusi reviviscant: quod alii vident. Sed quod eam alitem, ut etiam aliis plerisque persuasum est rostro pectus dissecantem pingunt, ut ita suo sanguine filios alat suos, ab Ægyptiorum historia valde alienum est: illi enim Vulturem tantum, uti suo diximus Commentario, id facere tradiderunt, neque non, ut paulo ante dicebamus, Phœnicem, sed hunc non pietate adductum, uti vultur, sed fato ita coactum suæ consulere posteritati. Sunt & mutua filiorum officia, qui parentibus vicem reddunt, & escam fameſcentibus subministrant: verum iis quæ à parentibus in eos proficiuntur, haudquaquam paria. Quod vero Celsus persuasum facere nititur, eos humanum genus superare pietate, Adamantius hæc ab iis geri natura tantum ducere proficitur.

SOLITUDO. CAP. IX.

NOstræ autem sacræ literæ per hieroglyphicum Pelecani solitudinem interpretantur, cuius factum se esse similem Davides canit: quia scilicet errabundus tunc per solitaria diffugiebat loca, qui Saulis Regis indignationem evitaret, quod ut apertius explicaret, nycticoracis etiam similitudinem adiecit, qui quidem non luce, sed tenebris in comparandis vitæ suæ necessariis plurimum fruitur.

DE VULPANSERE. CAP. X.

SEd ne longius ab hac in filios charitate discedamus, insigne illud quoque exemplum incomparabilis amoris est, quod à Vulpanſere præſtatur.

FILIUS. CAP. XI.

Filium, ut inquit Horus, ut alii, affectum in filios, scribere si vellent Ægyptii sacerdotes, Vulpanſeris hieroglyphicum faciebant Ales hæc, ex Anserum genere, qua lautiores epulas non no-

Hh

rat

11 Psal. 101.

Pelecanus
Christi
symbolum.

rat olim Britannia, tanto filios amore prosequitur, ut si unquam accidat, ut cum filiis in venatores incidat, simulatque conspecti sunt illi, pater & mater sponte accurrunt, seque ipsos venatoribus dedunt, ut ita eos à filiis aliorum avertant; *Νυκτωβη* enim non *Νυκτωβη*, in antiquis manuscriptis edicibus habetur. Cujus pietatis ergo visum est Aegyptiis, animal hujusmodi magna prosequi veneratione. In iisdem enim manuscriptis exemplaribus est, *αιγυπτιας εδοξε σεβασειν τ ζων*, non autem *συμειδεν*, ut habetur in impressis. Porro Britanni, qui, uti dicebamus, Vulcanferem in deliciis habebant, nostrum Anserem religiosum opinabantur, eoque abstinebant. Nam cum de moribus eorum Caesar loqueretur, eos dixit Anserum cibo non vesci, perinde ac etiam neque Lepore. Verum istud olim.

Anser olim
religiosus
Britannus.

DE NOCTUA. CAP. XII.

Reliquum est, ut & Noctua, & aliarum avium, quas promisi, significata prosequamur, quae cum nostrates sint, Latinis, & Graecis plurimum innotuere: quare de his longe certiora sumus alaturi.

MINERVA. CAP. XIII.

Haec Noctua, ut ait Ovidius, Noctuae sunt, sicut irabunt a tempore nomen.

Meminit Cicero ad Fratrem suum Torquatum.

Plut. in eius vita.

Primarium Noctuae significatum est, ut Minerva per hieroglyphicum ejus intelligatur, de qua ipsa Glaucopidis etiam cognomentum sumpsit: sive propter caesum oculi colorem, quo qui praediti sunt, praestantioris & acutioris ingenii feruntur esse: sive propter lucubrandi, contemplan- dique munus, quod animi vis nocturni potissimum temporis silentio vegetatur. Qua de causa Dracones etiam Gorgoneum quippe caput, aegidi adsculpebantur. Acutissimum enim esse Draconi visum ex eo potissimum apparet, quod ab intuendo illi nomen, ut in Serpentis Commentario copiosius. Addunt alii tertiam quandam causam: quia nusquam Noctuarum vis major, quam Athenis, ubi dea ipsa praecipue colebatur, unde proverbium illud emanavit, *γλαυκας Αθηναις* ferre: sive id ob Noctuarum copiam, sive ob numerorum multitudinem, qui Noctuae signum habebant. Acerbe vero Demosthenes in hujusmodi Noctuae cultum lusit, cum è carcere populi Atheniensis elapsus fugeret: nam ad Palladis arcem subinde respectans, sublatiis manibus: *ο Παλας*, inquit, *urbiun dominαι* cur tribus infausissimis bestiis delectaris? Noctua, Dracone, & Populo? ex una forte caecitatem, ex Dracone livorem animorum, ex Populo instabilitatem & inconstantiam intelligens.

SAPIENTIA. CAP. XIV.

Sane vero cum Minerva consilii prudentiaeque Dea diceretur, aliquot in ostentis Noctua sapientiae signum fuit, ut quae in Hieronis privati adhuc hominis hasta confedisse conspecta est, prius bello quod iniit: nam aruspices hinc eum cautum in consilio futurum praedixere, id quod sapientissimum totius ejus vitae regimen comprobavit.

VANAE SAPIENTIAE STUDIUM.

CAP. XV.

Sed quantum pertinet ad doctrinae studium lucubrationesque ipsas, interpretationem ejusmodi non respuit Basilius, sed eos intelligi vult, qui vanae sapientiae studiis incumbunt. Nam, ut illius aspectus noctu quidem valet, Sole autem illucescente non mediocriter obscuratur, ita istorum hominum mens acutissima quidem ad inanum rerum cognitionem esse videtur, hebetissima vero caligineque oppleta, ad veram lucem hallucinatur, neque liquido quicquam intueri potest. In hanc fere sententiam Hierosolymitanus Hesy chius Noctuae comedi prohibitum ait: quia lucis beneficio nocte polleat, interdiu caecutiat: ex quo illi debeant intelligi, qui legis contemplatione & scientia plurimum gloriantur, Evangelicam autem claritatem ferre non possunt.

No.

A

IN numis aliquot videas Palladis ipsius simulacum cum ingenti umbone, dextera ad oram umbonis adjecta, virga à pectore ad solum applicata, cui videtur inniti: nam virga, ut in caduceo *Brettii, sive Bruttii quid* disputatum disciplinam ostendit. Sub umbone Noctua est: inscriptio, ΒΡΕΤΤΙΩΝ. Ab altero latere caput galeatum, cum Pegaso in plano galez. Sunt vero Brettii, quos nos Bruttios vocamus, ut Hermolao Byzantio, qui Stephanum defloravit, placet, à Bretto Tyrrenorum civitate, quam Brettus Hercules filius condidisse fertur: quin & regio ipsa Brettia nuncupata, neque non & Lingua Aristophanes, *μέλανα δεινή γλώσσα βρεττία περὶ ἡμῶν*. Antiochus autem Italiam vocatam olim Bruttiam dicit, mox Oenotriam. Alibi vero videre est in numis caput Palladis galeatum, ab' cuius altera parte Noctua est prostrato innitens carchesio, juxtaque quadrigæ cum victoria laurea circumducta cum baccis. Hujusmodi autem numos argenteos magno numero comperies. Literæ in nonnullis, quæ legi possint, ΑΘΕ, à tergo caput ipsius Palladis galeata, variique admodum sunt hi Noctuarum numi.

B

VICTORIA. CAP. XVII.

Porro Noctua Atheniensibus indicium victoriæ fuit, cujus etiam volatus in adagium cessit, *Γλαυζὴ νύκτα*, Noctua volat, cum profligatos hostes, & subsecutam victoriam innuerent. Id vero sibi proponebant, propterea quod avis hæc, uti dictum, Minervæ sacra crederetur, quæ quidem dicta est etiam male consultata Atheniensium fortunare. Atque hac de causa Demosthenes oratione *ἐπι τῆς ἀρεσείας*, Solonis versus citat:

*ἡμετέρα δὲ πόλις κ' ἢ μὴ διὸς ἔποι' ἄλλῃ,
αἴσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων.
Τοιῆ γὰρ μεγάλου θεοῦ ἠπίκοπος ὁ μὲν ἐμὸς πατήρ
παλλὰς ἀθροαίῃ χεῖρας ὑπερβῆν ἔχῃ.*

Ex Zenodoto & Suida.

Nostri quidem civitas nunquam, fato Jovis, neque Deorum immortalium arbitrio peritura est. Talis illi contigit custos, magnanima scilicet potentissimo Patre genita Pallas Athenæa, quæ manus supra caput ejus habet. In adagiis autem rebus quibuscunque feliciter, & ex animi sententia succedentibus, dici consuevit usitatissimum apud eos illud, Noctua volat.

C

PECUNIÆ. CAP. XVIII.

Pud eosdem Noctuæ cesserunt in pecuniarum nomen: hinc apud Plutarchum in vita Lysandri à Gylippi servo dictum, *Multas sub Domini sui regulis Noctuas cubitare*. Gylippus enim cum ex ingenti pecunia, quam Lacedæmonem asportare jussus erat, partem intervertisset, eam sub ædium suarum tegulis occultaverat, cumque fervorum testimonia contra Dominos non admitterentur ex lege, & irritum facerent judicium, callide admodum ille commentus est rem aperire sub eo verborum involucro: ut indicio pecuniarum facto neque ille accusasse dominum videretur, neque jus illum violasse, Atheniensis tamen Republicæ commodo consuluisse. Alibi Noctuas Laurioticas pro pecuniis appellatas invenias, non, ut nonnulli putant, à circumducta in numis laurea, quæ admodum conspicua est, sed à Laurio Atticæ regione aurivenifera. Oserves tamen in hujusmodi numis non modo laureas circa Noctuas, sed eas laureo etiam ramo insidentes cudi, ejus dubio procul hieroglyphico victoriæ, qua de superius meminimus. In aliquot procumbentem Leonem supervolat, cum inscriptione, ΑΝΤΙΟΧΟΥ, quod nimirum hostis ferocitatem Atheniensium prudentiæ succubuisse significat. Sunt aliquot numi, in quibus Noctua cum Jovis facie cusa est, eos diobolares fuisse tradunt, quibus vero Noctuæ duæ impressæ sunt, quatuor obolis expendebantur.

Dictum servum Gylippi.

Aristophanes in avibus γλαυκὴς λαυρωτική.

MORS. CAP. XIX.

Pud Ægyptios vero Noctua mortis erat hieroglyphicum, vulgatissimo jam etiam apud nos & Oratorum & Poëtarum testimonio, Noctuam lethale aliquid, aut inauspicatissimum infortunium asferre. Causam hujusmodi significationis duplicem invenio: unam, quod cum Cornix vitæ longioris symbolum habeatur, compertum est Noctuam quadam naturæ discordia, ejus nidis magis quam

Hh 2

quam aliarum avium insidiari, reperere eam clanculum, noctis tenebris fretam, & vel pullos, vel ova
Cornicis invadere atque deperdere. Nam & in manuscriptis Hori codicibus legas ἀφ' ἧς ἰνέειται
τῆς νεοσφίς τῶν κογωνῶν quæ ultima locutio in impressis exemplaribus desideratur. Altera conside-
ratio est, quod mors furtim irrepit, & nox pro morte ponitur, ut illud:

En. lib. 10.

In aeternam claudantur lumina noctem,

Et alibi:

En. lib. 6.

*Sed nox aetna caput isti circumvolat umbra.*Tenebra
pro angu-
stia, ut &
nox.Pyrrhi Re-
gu infor-
tunium.Confule
Platonem
in Timæo.
Arist. 1.
Metaphys.
Semb. lib. 7.Noctua
cum Cor-
nice diffi-
dium.Ab Elian.
lib. 3. c. 9.Ova No-
ctua.

& similia passim. Eucherius Lumen in Divinis literis: pro Die, justitia, fide, prosperisque cunctis po-
ni autumat: contra Tenebras pro nocte, iniquitate, infidelitate, adversisque omnibus, ac perinde pro
errore, & ignorantie cœcitate, atque etiam mortis acerbitate. Denique Divina litera mortem sæpe
pro univèsa calamitatum strue ponunt, sicuti etiam vivificare, pro liberare à periculis & arumnis;
ita enim Interpretes exponunt illud Psalm. LXXI. *Et conversus vivificasti me.* Demum Noctua noctis
domina perhibetur, unde illi apud Latinos nomen, Quod vero nocturno cantu suo infortunium
semper aliquod minitetur, Pyrrhi tantum Epirotarum Regis exemplum ponam, qui cum Argos ex-
pugnatum duceret, infelicissimæ atque ignominiosissimæ mortis, signum accepisse fertur à Noctua,
quæ hasta illius ex itinere infedisset. Nam cum is detractio insigni à galea, ne internosceretur, in Ar-
givos oppidanos cædem inceptasset, aniculae cujusdam filius eum hasta leviter vulneravit. At cum
Pyrrhus impetum in percussorem fecisset, Argivi mater, quæ superne spectabat, periculum intuitu,
tegulam ambabus manibus arreptam super Regis galeam effudit: quo ictu cum exanimatus concu-
didisset, Zopyrus quidam, qui sub Antigono militabat, Rege cognito accurrit, detractaque galea fer-
rum gutturi admovit, sed torvis Pyrrhi oculis attonitus, & os, & mentum ejus pro jugulo recidit.
Hoc igitur mortis signum illud esse crediderim, quod ab lictore ferebatur ad damnatum publico
judicio, præsertim apud Æthiopas, à quibus Ægyptios ajunt multa rituum id genus mutatos: nam
pios eos ante omnes extitisse, familiaritates eorum commerciaque cum diis, & invicem agitata con-
vivia, de quibus & Homerus & alii scripserunt, facile indicant ita fuisse tunc hominibus persuasum.
Eo vero signo viso reus sponte sibi mortem consciscibat, magno & sibi & patriæ dedecori futurus
nisi fecisset: adeo illi Regem suum, ut numen venerabantur, vulgoq; adorabant. At qui ferunt quem-
dam per hæc morti destinatum, cum de fuga cœpisset cogitare, priusquam periculo se abstraheret,
zona à matre strangulatum: adeo persuasum fuit genti, non licere mortem magistratum pronun-
tiatione decretam, exilio vel subterfugio quoquam alio commutare, ut jam severa Lacenarum ex-
empla in desertores filios edita mirari desinamus. Quamvis vero Regem illi suum tanto cultu & obe-
dientia prosequerentur, supra Regem tamen qui Meroem incolebant, Memphisitici sacerdotes erant,
a vibus memoriæ proditum jus olim fuisse mortis Regi per internuncium imperandæ, alteriusque in-
demortui locum, cum libitum esset, constituendi. Sed nos ad hieroglyphica, quæ tractanda suscep-
imus, revertamur.

MUTUA HOSTIUM DETRIMENTA. CAP. XX.

SI vero hostes duos capitali odio detrimenta, & insidias alterum alteri sempiternis indignationibus
molientes, manusque mutuarum cædium sanguine commaculantes, notare vellent Ægyptii so-
cerdotes, Noctua & Cornicem proponere consueverunt, quarum usque adeo immortales sunt in-
imicitia, ut hæc, & alio in mutuo semper damno odium exercent. Cornix enim interdum ova No-
ctua rapit, absomitque sibi conscia. Noctua interdum cæcutire. At Noctua contra, uti dicebamus,
noctu in ova Cornicis invadit, quæ subfuretur ac edat: sicque altera interdum, altera noctu potentior.
Quinetiam, quod ad earum inter se temperaturam nullo modo congruentem, facit, sunt qui explora-
tum se habere dicant, confusum utriusque sanguinem coire non posse.

ABSTEMIUS. CAP. XXI.

LONGE salubrius est significatum illud, quo hominem sibi ab ebrietate caventem significare vo-
lentes, Noctua ova sua defugentem effingebant: quando memorant ova Noctua ea vi pollere,
ut si per triduum ebriosus in vino dentur, tædium ejus adducât, & abstemios homines reddant: quod
etiam

A etiam apud Philostratum asertum comperi: qui abstemium scribit ita reddi puerum, ut donec vi- xerit vini odio teneatur, si priusquam ullum vini gustum noverit, Nocturna ova leviter cocta, illi forbillanda propinentur: vini enim odium inde suboriri, quia temperantior hinc fiat naturalis calor.

PATROCINIUM FRUSTRA IMPLORATUM.

CAP. XXII.

Adit his Horus, ut si hominem ad alicujus misericordiam, patrocinii vel salutis causa eventu irrito confugientem, significare vellet, Passerem & Noctuam soliti essent figurare: siquidem ille, vel alia quapiam avicula, ubi aucupis infestas artes declinare studuerit, ad Noctuam confu- giat, cujus patrocinio speret se periculum evitare posse: sed enim ibidem intercipiuntur, ubi sibi per- fugium adesse propulerant.

Lib. s. c. c.

TYRANNUS. CAP. XXXIII.

Hujus quodammodo generis est Nycticorax, qui tyran- nidem significat, ob occultationem scilicet consilio- rum, quae dissimulare potentiores pro magno habent nego- tio. Huic significato Callimachus ansam dedit, qui tyran- nos loqui veluti *αὐτοπτερος* ait, *αὐτοπτερος* vero *οἱ νυκτινόραξ* di- cti, quasi *αὐτοπτερος* quod scilicet eorum sermones nocturni plurimi sint, & in arcanis habeantur, uti Nycticoraces noctu- plumum obstrepunt. Et quoniam ales haec mihi inter lucu- brandum obstrepuit minime praetereunda fuit, ut omnem ejus eluderemus.

Hoc est cor- pus noctur- nus, Suidas. Nocturnus est vix stultus, ut dicitur in iugis vici- cis. Nycti- corax habi- tas domos fugiens de- fertas inco- lit. Noctua edi- prohibita.

HYPOCRITA. CAP. XXIV.

Am Divinae literae inferri mensis non permittunt, quod- dam hominum genus hieroglyphicum inventus, qui palam strepitum nullum, tumultum nul- lum, insidias nullas movent, sed hypocrita tristes, omnes mansuetudinis, modestiae, benignitatisq; colorem pra se ferunt, clam vero fornicationes, immunditias, crapulas, ebrietates, & multa humani generis opprobria confectantur: latet enim interdum Nycticorax, noctu vero prodit ad infausta ne- gotia, deque culminibus aedium lethalia quaeque meditatatur, & invisum quiescentibus tumultum excitat inauspicatissima.

CHRISTI HUMILITAS. CAP. XXV.

Eadem vero causa qua Christi humilitate agnoscimus in humana forma suscipienda, quem scili- licet, modo Vermen, modo Scarabeum, modo quid ejusmodi aliud in Divinis literis appellatum comperimus, Nycticoracem quoque nuncupatum Theologi veteres observare, & ipsum inquam, & unumquemq; ex iis, qui eum tempore hallucinationis sectabantur: nempe quod tam Christus, quam Christiani, despectui ludibrioque fuerint apud Gentes. Unde Paulus: *Nos Christum predica- mas crucifixum, Gentibus quidem stultitiam, Judaeis scandalum.* Eoque spectare ajunt Psalmi dictum: *Falsus sum sicut Nycticorax in domicilio;* de quo apud Eucherium. Sunt qui noctuam & Nycticora- cem eandem alitem putent, & qui hanc Bubonem esse contendant: neque tamen desunt, qui Orien- talem esse avem autument, nostris parum cognitam, apud quos nominis tantum interpretatio ma- nifesta sit, nocturnus quippe Corvus.

Christus est Christiani Nycticora- ces dicit.

Psalm. 102.

DE CORNICE. CAP. XXVI.

CORNICEM ea potissimum de causa noctua subjunximus, ut qui summam ex utraque discordiam Cintellegi ostenderamus, ex altera tantum, quippe Cornice concordiam significari comprobe- mus: si tamen cur Martem & Venerem per Cornices duas Aegyptii significarent, ostendi prius cu- raverimus. Ex alitis huius factu duo tantum ova oriri compertum est, inde autem & marem & foemi- nam

Auctore Ovid. lib. 1. Melan. Mars & Ve- nus per duas Cor- nicas.

Hh 3

nam

nam pariter excludi. Quod si, quod raro accidit, geminos vel mares, vel utramque foeminam gigni contigerit, caelibem utrumque vitam agere, conjugatorum vero, si alterum moriatur, marem cum nulla unquam alia Cornice copulari, neque etiam semel viduata foemina marem unquam amplius quærit usque dum vivit: sed ut apud Maronem est, *Sola in sicca secum spatiat arca.* Unde fit, et Ægyptiorum disciplina, ut in Cornicem unam tantum incidentes, inauspicatum esse mortales putent: quod Ælianus etiam tradit, viduato scilicet animali obviam facti, ac perinde caelibem solitariamque, hoc est, tristem ac necessariis desitutam adminiculis, vitam degendam esse. Hinc etiam Zozes apud Hesiodum, ubi Poeta uxorem auspicato ducendam monet, *Si, ait interpres is, Cornices duas observaveris.* Sunt qui avem hanc inauspicatam omnino putent garrulitatis: à quibusdam autem inpendio laudatur.

MARITALIS COPULA. CAP. XXVII.

Cornix pro nuptiis.

ET eodem quidem argumento, iisdemque Cornicibus geminis congressum maritalis copulae legitimum indicabant, quod ajunt, eas ita invicem copulari, quemadmodum homines naturali more junguntur. Hinc illud, quod ore eas coire vulgus arbitratur. Præterea omnia, quæ corvinam speciem habent, raro coire solent, identidemque sacrum matrimonii fœdus nulla labefacti periculantia, vel improboris lasciviae nequitia debet, uti multos legimus, non nisi liberorum quærendorum causa conjungi solitos, à conceptu sibi temperasse: qui quidem modus & tenor & sobrie ac honeste servatus in causa fuit, ut per Cornices duas nuptiarum fieret hieroglyphicum.

CONCORDIA. CAP. XXVIII.

Cornix clamor in nuptialibus festis antiquus.

CATERUM, qui in nullo unquam vitæ colore ac statu concordia magis expetitur, quam in maritali commercio, Cornix hinc ipsa concordia symbolum habetur; ideoque vulgo Græci, ut Hori interpres Philippus observavit, nuptialibus festis *ἐκκορηκοράνη* clamitare consueverunt, cum tamen ignorarent, ex instituto veteri Cornicem in nuptiis omine auspiciatissimo nominari solitam. Animadvertendum autem in Græcica illa succlamatione aliquid desiderari, videndumque apud Æschylum, Danaidibus, ita scribi, *ὄν κορέσις τε, καὶ κοράσις, καὶ τῶ βίῳ ἐκκορέϊ* pro *κοράσις κοράσις*. Nonnulli vero dicunt hortandi modo enunciandum, *ἐκκορέϊ κοράσις κοράσις* quod nescio quid esse volebant, quod cantilatum verecundiam iis, qui liberis operam dabant, auferret, quæ si quis uberiorius declarari cupiat, ad commentaria Pindari se conferat, in Pythiis, ode tertia. Sed ut ad concordia hieroglyphicum revertamur: alitis hujus simulacrum sæpe vidimus in Faustina Augustæ nummis, cum inscriptione, *CONCORDIA*. Eoque nimirum Juvenalis respexit, cum veterem concordiam dixit nido increpitare, quamvis superiore ætate fuerunt, qui Ciconiam ad hoc signari abstracti sunt: sed enim, quam in numis conspeximus, nihil habet quod ad Ciconiæ effigiem referri possit.

Satyri I.

CORONA URBS. CAP. XXIX.

Corona urbs Messeniorum in Peloponneso.

CORNIX vero in manu Palladis, cujus simulacrum aheneum sub dio Coronæ visebatur, civitatis ipsius & nomen, & nominis causam significabat. Ait enim Pausanias, Coronem civitatem à hoc nomine nuncupatam fuisse, quod in fundamentis, dum urbs ea in Peloponneso conderetur, ab æthiopia Cornix inventa fuerit, ea vero *κοράνη* Græce nimirum est.

GARRULITAS. CAP. XXX.

SED esto, fuerit Cornicis simulacrum in manu Palladis in clara admodum Peloponensi civitate, longe secus Athenis, ubi Cornices ad arcem Palladis non advolabant, de quo Lucretii sunt carmina in hunc modum:

Lib. 6. de nat. rer.

*Est & Athencis in montibus, arcis in ipso
Vertice, Palladis ad templum Tritonidos alma,
Quo nunquam pennis appellunt corpora mucæ
Cornices, non cum fumant altaria donis;*

*Usque adeo fugitant non iras Palladis arces,
Pervigili causa, Grajū ut cecinere Poeta,
Sed natura loci hoc opus efficit ipsa sua vi.*

Natal. Com. lib. 4. c. 5. Sat. 5.

Ex Græcorum igitur ipsorum sententia, abjecta repulsaque Cornix à Pallade est, utpote quæ meditationum pervigilio infesta sit, & mentis agitationem interpellat obturbetque garrulitate sua, cujus est hieroglyphicum. Inde autem & Cornicari verbum, quo utitur Persius:

Nihil

Nescio quid tecum græve cornicaris, inepte.

A Id Græce κωμίζεις, de garrientibus.

TABELLARIII FIDES. CAP. XXXI.

S Edenim, ea quæ ad Crocodilorum urbem supra sepulchrum quoddam Cornix in columna sublata erat, fidelem operam in tabellario munere præstitam indicabat: hujusmodi enim honos & sepulchri & columnæ habitus est olim Cornici à Marrhe Ægyptiorum rege, quod munus id diligenter obivisset, quo volandum, aut ubi sistendum, summa docilitate producta. Sepulchrum id visebatur ad paludem Myridis appellatum.

PROSPERITAS VITÆ. CAP. XXXII.

Iustum vitæ spatium ab homine feliciter decursum, Ægyptii sacerdotes hieroglyphice tunc intelligendum proponebant, cum Cornicem vita functum figurarent. Vivere enim Cornices, multos dicuntur in annos: & Lucretius, Cornicum secla vetusta dixit. Compertum vero est ex alitis hujus vivacitate, carnes etiam ejus in cibum sumptas, non tantum ad diuturniorem vitam conferre, verum etiã in longissimis morbis, & carnes esse, & nidum contritum illinere utilissimum. Quod autem tradiderunt Ægyptii centum eas annos superare, animadvertendum est, annos, de quibus sacerdotes illi mentionem faciunt, quadriennes esse singulos, ratione à Sotheos ortu supputata: quatenus scilicet superantibus unoquoque anno solari horis sex, integer demum dies unus, qui apud nos intercalaris habetur, apud illos integrum & perfectum annum absolvit. Quare qui annos eas fere quingentos vivere dixerunt, haud ita multum diversi abeunt ab Ægyptiis. Neque me præterit, Aristotelem arbitratum, nullum animal hominẽ diutius vivere præter Elephantum: quod si ad hujus ætatis spatia referamus, brevissima admodum erit vivaciorum animalium vita. Cæterum Ægyptiorum traditioni subscribunt plerique authores minime contemnendi, acceptissimumque illud apud omnes dictum, Cornice vivacior: ut non temere mihi videatur Hesiodus scripsisse:

ὄντια τοῖ ἐλαί ἤσπασ ἑκάστου λακέρυζα κορώνη ἀνδρῶν ἡβῆτοισι.

Lib. 5. Quot annos vivat Cornix.

Citatur à Plutarcho. Περὶ τῆς ἐκλεικίας τῶν.

Ter tria secla hominis transmittit garrula cornix. Quatuor at pervigil cornicis temporis certus. Multum senescens cornicem.

C Et reliqua de animalium ætatibus ex gravissimis authoribus exploratissima. Quem secutus Plutarchus eo opusculo, quo bruta etiam ratione uti disserit, ὡν ἐκάστης, Φησὶ, ἀνδοποταίνῃ ἀπὸ πῶ, ἔκ ὀλίγον χρόνον, ἀλλὰ ἐνεία χρηστὸν ἤσπασ ἀνδρῶπων, quarũ uniuscujusq; vir si occubuerit, non breve temporis spatium, sed novem hominum ætates vidua permaneat. Theon tamẽ in Arati carmine ἐνεα γηγ. κορώνη non pro novem ætatibus, sed pro multis accipiendum censet, esseque tantundem ac si πελὺ γηγ. κορώνη dixisset: eam enim esse novenarii numeri vim, ut pro multitudine accipiatur, de quo etiam in caudam Scorpii disputatum à nobis est, super Nicandri versu. Quinque itidem ætates hominum Cornicem vivere legas apud Aristophanem. Psalmographus autem intra octoginta annos plurimum ætatem hominis conclusit, quæ summa in Cornice esset quadringentorum annorum. Atqui receptum est apud nostros ex Divinis Hebræorum literis, aliquos noningentos circiter annos pervixisse, qui, ut etiam ad veterem Ægyptiorum rationem supputentur, quadrimensibus annis ad calculum reductis, ut nonnulli accipiunt, erunt omnino anni rationis nostræ multo plures, quam nunc vivitur. Sed ut sacra mista faciamus, quorum fides à Theologis absque controversia est accipienda, nonne Seras adhuc populos supra CCC. annos vivere prædicant? Quare si fides rerum scriptoribus adhibeatur, nihil hic diversum ab aliis allatum ab Aristotele fatendum erit: si modo is nullum animal hominẽ diutius vivere professus est. Sed fuerit varia annorum ratio pro locorum & gentium institutis, dummodo uno aauthorum omnium consensu Cornix vivacissima reperiatur.

Cicero pro Murana. Et pro Flacco. Macro. lib. Saturni. in D. Hiero. 2. adversus Rufinum.

JUVENILIS SAGACITAS SENILI EXPERIENTIÆ

PRÆPOSITA.

CAP. XXXIII.

Illud ad hanc materiam facit, quod hujus vivacitatis ergo proverbium factum ajuunt, Cornicis oculo confingere, quo Cicero, Macrobius, & D. etiam Hieronymus usi sunt, volentes antiquitati vel

Proverb. 1. tuncque applicatio.

subla-

tublatam, vel diminutam auctoritatem novo juniorum invento commonstrare. Porro Ciceronianum illud pro L. Muræna, *Inventus est scriba quidam Gn. Flavius, qui Cornicum oculos confixerit*: eo spectat, ut invenisse eum rationem ostendat, qua legem sacrorumque interpretibus auctoritatem & existimationem imminueret, cum eo præcipue nomine colerentur à rudi populo, quod fastis diebus pene singulis ab eis petendi essent, ut ex ejus arcani peritia cognitioneque crederent, suamque illam scientiam magis ac magis populo venditarent: is vero cum singulis diebus ediscendos fastos populo publicasset, re jam divulgata pervicit, ut in minori deinceps pretio sacrorum interpretes haberentur, atque ita consilia eorum de tuenda existimatione prorsus evertit, Cornicumque demum oculos confixit, fama per magnam invidiam sibi comparata. Quod vero ad mentis pravitatem pertinet, ibi Propertius tangit, ubi de lenæ cujusdam ingenio & sagacitate disserit, pluribusque ejus vafra mentis & imposturi enarratis, ut uno omnia verbo claudat, ait:

Posses & attentos asu cecare maritos,

Cornicum immeritas eruit ungue genas.

Sumptum ex historia, quod Areopagita puerum damnaverunt, propterea quod is Cornicum oculos studiosius erueret, perniciosissimæ mentis id signum esse judicantes, quæ multis malo futura esset, si adolevisset.

INQUIETUDO. CAP. XXXIV.

Horus hominem in assiduo motu, mentisque agitatione ita versatum, ut neque dum cibum cepit interquiescat, per Cornicis pullos significari tradit. At rectius per Cornicem, & duos illos pullos suos dixerimus: hæc enim volans, volantes idem idem pullos aliquamdiu pascit. Nihil vero magis negotiosum hominem indicat, quam & rerum satagere: & nihilofecius interim aliquid latere.

HYEMS. CAP. XXXV.

A pud Hesiodum Cornix est hyemis symbolum, ut ejus interpretes eo versu tradit:

Μήτοι ἐφεζομένη κρώκη λακκουζα κορώνη.

quod ita Maro transtulit.

*Tum Cornix plena pluviam vocat improba voce,
Et sola in sicca secum spatatur arena.*

Apertius Euphorion: *ὕετοι δὲ νῆς ἴτε κρώξαι κορώνη*

DE PASSERERE. CAP. XXXVI.

Longe diversum à Cornice Passeris est ingenium, ac perinde vitæ brevitatis angustissima: Passerum enim mares anno diutius durare non posse compertum est, cuius rei causa salacitas incognitissima, quæ tot hominum etiam ante diem effectos exhaustosque viribus tradit sententi.

ANNUM VITÆ TEMPUS. CAP. XXXVII

Sedenim & Ægyptii, & aliæ quoque nationes, tempus annum per Passeris hieroglyphicum innotuerunt. Nam & Calchas, in artificio augurandi genere celeberrimus, ex Passerum numero, quos Serpens devorasset, belli Trojani tempus auguratus est, qui pro Passeribus annos, pro Angue tempus intelligeret: ut in Serpente Saturnum significari ex hujus animalis gestamine demonstratum. Solum enim, *Tempus edax rerum, tuque invidiosa vetustas, omnia destruis*. Quare jam taceat Epicurus, neque amplius portenta derideat, neque ulterius asseveret Passerem nihil simile habere cum annis, cum & Græcorum disciplina, & hæc Ægyptiorum oracula testatissimum relinquunt, tempus annum ex figura Passeris non temere ab Homero & aliis positum.

PROLI

PROLIFICA SALUBRITAS. CAP. XXXVIII.

Idem Aegyptii facer dotes si prolificum hominem, & petulantiae intemperantius deditum significare vellent, Passerem pingebant *περσιννυ*, fulvum quippe, & aris instar rubicundum: non autem pyrgetem, quod nonnulli turriculam interpretati sunt, cum exemplaria Hori manuscripta *περσιννυ* hinc illud, legendum indicent. Passer enim titillatione immodica, & feminis ubertate concitatus, vel septies una hora feminam salit, nunquam egens genitura. Ejusmodi porro salacitatis observatio efficit, ut ad languescentem Venerem excitandam Passeres in cibo, vel eorum ova Medici propinarent, ideoque eos Veneris currum trahere mythologi confinxerunt. Jam & Therficles ait Passerum esitationem rem Veneream plurimum adjuvare.

Figura & pictura passeris.
Hinc illud, passere salacior.

SIRENES. CAP. XXXIX.

Quin & Sirenas, quae suavitate cantus & mollibus quibusdam illecebris, illectos homines apud se ad mortem usque feruntur detinuisse, Passeris effigiem a pectore supra, femineam vero infra habuisse, tradunt quaedam Graecorum fabulae, ut in Suida Colletaneis habetur: quamvis aliis aves eas femineam tantum facie fuisse prodiderint. Has vero Veneris illicium significare usitatis modo hieroglyphico, negat nemo.

Isacius.
Theopompus in Callesch eo, & Ovid. lib. 3. der art. a. man.

PETULANTIA PERNICIOSA. CAP. XL.

Addunt & perniciem, quae subsequitur ex nequitia, per Sirenis imaginem significari: eoque tradunt nautas illos apud Homerum cantilenis illectos, exitii sibi causam comparasse. Sapientissimumque ideo Ulysses fingunt, quod sociorum auribus cera oblitis, pereundi periculum sustulerit, sibiq; averit, ne illi quicquam, quod imperaret, aut nutu significaret, facerent, ad malum se vinculis alligari passus, neque prius dissolvi, quam in tuta, superato periculo, evasissent.

Homer. lib. u. Odyss.

ELOQUENTIA. CAP. XLI.

Sapientiores tamen, Sirenas pro hieroglyphico eloquentiae, felicissimaque persuadendi vi potuerunt, unde dictum illud de Catone Grammatico:

Cato Grammaticus, Latina Siren.

Et Apollonius Tyaneus apud Philostratum, in Apollinis templo suspensas etiam aureas Sirenum illecebras memorat, in hujusmodi significatum. Atque, ut ad Passerem revertamur, divinae etiam litterae alitis hujus hieroglyphicum nonnunquam pro anima ponunt, quae voluptatibus & sensui dedita facile seducatur, nequitiaque laqueis identidem irretiatur: unde Psalmographus ille fatidicus plurimum exultat Psalm. 124. *animam suam ereptam esse, veluti Passerem, de venantium laqueis.*

Stc Philostratus in Isocrates, Sirenem venem bo. Et cas. Passer pro anima.

Psalm. 84. *Invenit sibi Passer domum, qui scilicet prius erat erraticus & vagabundus, modo his, modo illis illecebris avocatus. At ubi sacras cepit ades frequentare, incolereque, domum est sibi visus invenisse.*